

Een publicatie van MSD Animal Health
Februari 2014 - Jaargang 3

door Peter gemeten **PLUIMVEE**
HARTSLAG #9

**7 jaar PGVS Gumboro monitoring:
daar leren we wat uit!**

ALERT VOOR GUMBORO, NIET TE VROEG ENTEN!

Gumboro is nooit veraf

De ziekte van Gumboro leidt tot hoge sterfte bij kippen. Soms is de aandoening langere tijd verdwenen maar daarna duikt ze plots weer op. Sinds september 2012 worden in Nederland geregeld uitbraken gemeld(1). In 2013 liep hun aantal zelfs op tot 62. Ook in België komt Gumboro ondertussen weer voor. Tijd dus om alert te zijn en preventieve maatregelen van bio-veiligheid, hygiëne en vaccinatie aan te scherpen.

Entdatum en PGVS, een opfrissing

In Pluimveehartslag #3 werd het belang uitgelegd om de Gumboro vaccinatie op de juiste leeftijd uit te voeren, evenals de rol die PGVS -het Persoonlijke Gumboro Vaccinatie Service programma van MSD- kan spelen bij het bepalen ervan.

Bij toediening op te vroege leeftijd hinderen maternale antistoffen die het kuiken van zijn moeder meekrijgt de werkzaamheid van Gumboro vaccins. Anderzijds blijft bij enting op te late leeftijd het kuiken nodeloos lang onbeschermd.

PGVS is een service op maat die de Belgische pluimveehouder helpt om het juiste tijdstip voor vaccinatie van zijn kuikens tegen de ziekte van Gumboro te bepalen. De geschikte leeftijd voor enting wordt berekend op basis van resultaten van bloedonderzoek bij ééndagskuikens. Bij de berekeningen wordt gebruik gemaakt van criteria die op punt werden gesteld na veldonderzoek in eigen land⁽²⁾. Dit maakt PGVS uniek voor de Belgische pluimveesector.

Bij vleeskuikens wordt meestal gevaccineerd wanneer ongeveer 70% van de groep entbaar is. Bij omstandigheden van verhoogd risico kan evenwel een tweemalige enting overwogen worden.

(1) Ref: Gezondheidsdienst voor Dieren, www.gddeventer.com

(2) Ref: De Herdt et al., 2005. *Avian Pathology* 34, 501-504

7 jaar PGVS onderzoek

Sinds 2007 namen een aantal pluimvee-organisaties en pluimveehouders in hun streven naar een kwalitatieve Gumboro preventie het PGVS programma op in hun standaard manier van werken. Dit resulteerde ondertussen in een 900-tal PGVS entdatum-bepalingen.

Alle beschikbare PGVS resultaten voor vleeskuikens van de afgelopen 7 jaar werden in kaart gebracht. Eerst werd per maand de gemiddelde geadviseerde leeftijd voor vaccinatie berekend. Vervolgens werden deze waarden gebruikt om telkens over perioden van 12 maanden het gemiddelde te bepalen. De resultaten werden uiteindelijk weergegeven als een "bewegend gemiddelde" in Figuur 1. Deze figuur laat toe om de evolutie van de gemiddeld geadviseerde entleeftijd in ons land te beoordelen en aldus meer inzicht te krijgen in de huidige Gumboro situatie.

Het is niet mogelijk om uit Figuur 1 de geschikte entleeftijd voor concrete tomen af te lezen. De optimale entleeftijd verschilt immers van groep tot groep en kan niet vanuit een gemiddelde afgeleid worden. Dat is dan ook de reden waarom PGVS op elke toom individueel moet toegepast worden. De concrete manier van werken voor PGVS bepalingen werd weergegeven in Pluimveehartslag #3.

De entleeftijd neemt toe

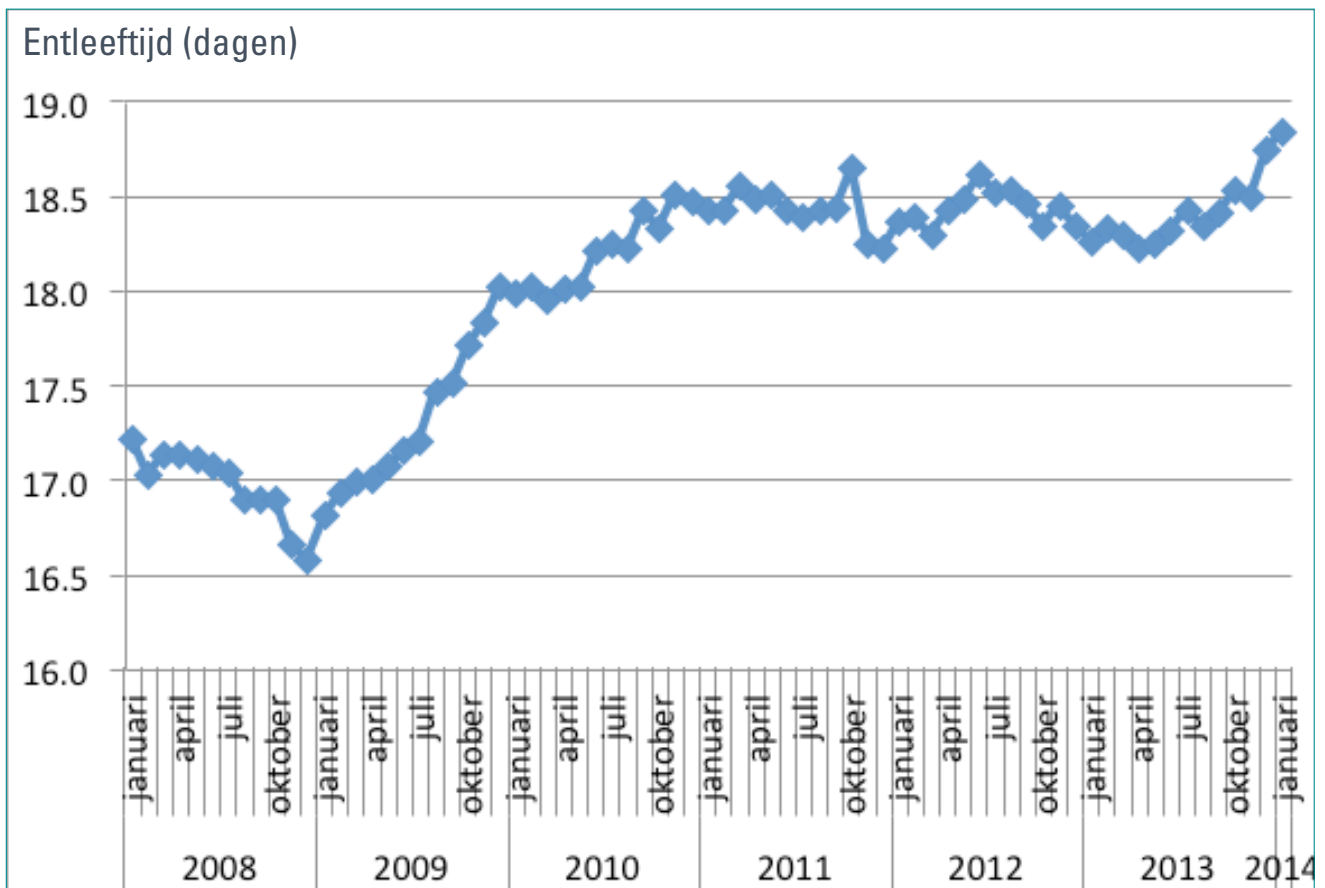
Figuur 1 toont aan dat de gemiddeld geadviseerde entleeftijd voor vleeskuikens sinds 2009 stijgt. Waar deze in 2008 nog rond de 17 dagen lag, is dat nu bijna 19 dagen.

Gemiddeld gezien neemt het gevaar op een te vroege enting dus toe. Vaccineren op te vroege leeftijd vormt een belangrijke oorzaak van Gumboro doorbraken.

Figuur 1. Gemiddelde Gumboro entleeftijd bepaald via het PGVS systeem over een periode van 7 jaar, weergegeven per maand als bewegend gemiddelde

Waarschijnlijk vindt de stijgende entleeftijd zijn oorsprong in de verhoogde Gumboro infectiedruk. Wanneer meer Gumboro virus circuleert, komen af en toe ook infecties voor bij moederdieren. Die bouwen dan meer antistoffen op, waardoor de maternale antistoftiters en dus ook de aangewezen entleeftijd bij hun kuikens toenemen.

Wanneer de vleeskuikenhouder niet reageert op deze veranderde situatie en op een vroeg tijdstip blijft enten, stelt hij zich meer bloot aan de verhoogde Gumboro dreiging. Dit kan dan weer leiden tot meer Gumboro doorbraken, waardoor men in een visieuze cirkel terecht komt. Preventief PGVS onderzoek bij opzet van elke toom kan dit echter voorkómen.

1. Is de Gumboro situatie veranderd?

JA. In Nederland veroorzaakt Gumboro al meer dan een jaar problemen en recent stak de ziekte ook in België de kop op. Er is dus een verhoogd risico. Tegelijk zijn de antistoftiters bij ééndags-vleeskuikens gemiddeld hoger. Daardoor dient de Gumboro vaccinatie gemiddeld gezien op latere leeftijd uitgevoerd te worden.

2. Moet ik mijn entgedrag aanpassen aan de gewijzigde situatie?

JA. Nu kuikens gemiddeld later entbaar worden, moet de vaccinatie gemiddeld ook later uitgevoerd worden. Op een te vroeg ogenblik enten is immers een belangrijke reden voor falen van de Gumboro vaccinatie.

Indien zich op een naburig bedrijf Gumboro zou voordoen, kan het verder aangewezen zijn om tijdelijk over te schaken naar een dubbele vaccinatie.

3. Kan PGVS helpen om Gumboro te voorkómen?

JA. PGVS bepaalt na bloedonderzoek bij ééndagskuikens via unieke Belgische criteria op welk ogenblik de Gumboro vaccinatie het beste wordt uitgevoerd. Zo wordt vaccinatie op een foute leeftijd voorkómen en kan optimaal gereageerd worden op veranderende omstandigheden.

4. Kan ik standaard enten op 19 dagen, de gemiddelde leeftijd in PGVS resultaten?

NEEN. 19 dagen is weliswaar de leeftijd die als gemiddelde uit PGVS analyses naar voor kwam maar in concrete groepen vleeskuikens dient de enting vaak later of vroeger uitgevoerd te worden. Om de juiste entdatum van een groep kuikens te kennen, zijn PGVS analyses per toom aangewezen.

